

**DE-3376**

Seat No. _____

B. Com. (Sem. V) Examination**October/November – 2015****Advanced Cost Accounting-I**

Time : 2:30 Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ આદર્શ પડતર હિસાબી પદ્ધતિની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો. ૧૪

અથવા

- ૧ પડતર હિસાબી પદ્ધતિ એટલે શું ? તે નાણાકીય હિસાબી પદ્ધતિ કરતાં કંઈ રીતે જુદી પડે છે. તે સમજાવો. ૧૪

- ૨ નીચેની વિગતો પરથી ઉત્પાદનમાં વપરાતા ભાગ A અને B માટે ગણતરી કરો : ૧૪

- (૧) વરદી સપાટી
(૨) લઘુત્તમ સપાટી
(૩) ગુરુત્તમ સપાટી
(૪) સરેરાશ સપાટી

વિગત	A	B
અઠવાડીક વધુમાં વધુ વપરાશ (એકમમાં)	૧૫૦	૧૫૦
અઠવાડીક સરેરાશ વપરાશ (એકમમાં)	૧૦૦	૧૦૦
અઠવાડીક ઓછામાં ઓછો વપરાશ (એકમમાં)	૫૦	૫૦
વરદીનો સમય (અઠવાડિયામાં)	૮ થી ૧૨	૪ થી ૮
આર્થિક વરદી જથ્થો (એકમમાં)	૪૦૦	૬૦૦

અથવા

- ૨ તા. ૧-૪-૨૦૧૪ના રોજ માલસામાન 'Y'નો સ્ટોક ૧૦૦૦ એકમો, એકમદીઠ ૧૪

રૂ. ૧૦ના ભાવે હતા. ખરીદી અને જાવકની માહિતી નીચે મુજબ છે. લીફો અને ફીફો પદ્ધતિ મુજબ સ્ટોક રજીસ્ટર તૈયાર કરો :

તારીખ એપ્રિલ ૨૦૧૪	જથ્થો (એકમમાં)	એકમદીઠ ભાવ (રૂ.માં)	ખરીદી અને જાવક
૬	૨૦૦	૨૨	ખરીદી
૭	૧૦૦૦	-	જાવક
૮	૧૪૦૦	૨૪	ખરીદી
૯	૧૦૦૦	-	જાવક
૧૦	૮૦૦	૨૬	ખરીદી
૧૧	૧૦૦૦	-	જાવક
૧૨	૨૦૦૦	૨૮	ખરીદી
૧૩	૧૦૦૦	-	જાવક
૨૫	૧૦૦૦	૩૦	ખરીદી
૩૦	૧૦૦૦	-	જાવક

૩ (અ) એક કામ પૂરું કરવા માટે ૧૫૦ કલાક આપવામાં આવ્યા છે. ૮

અને આ કામ પૂરું કરવા માટે ૧૨૫ કલાક લાગે છે. કલાકદીઠ મજૂરીનો દર રૂ. ૪.૮૦ છે.

જો વધરાયેલ માલસામાનની પડતર રૂ. ૩૫૦ અને કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ પ્રાથમિક પડતરના ૨૫% હોય તો સમય વેતન, કાર્ય વેતન, હેલ્સી યોજના અને રોવેન યોજના પ્રમાણે કારખાના પડતર શોધો.

(બ) એક મહિનાની નીચેની માહિતી પરથી ૮ કલાકના એક દિવસની મજૂરીની પડતર શોધો :

(૧) મૂળ પગાર રૂ. ૫,૬૨૫

(૨) રજાનો પગાર ૫%

(૩) પ્રો. ફંડમાં માલિકનો ફાળો

(ઉપરોક્ત નં. ૧ + નં. ૨નો સરવાળો) ૮ $\frac{1}{3}$ %

(૪) કામદાર રાજ્ય વીમા યોજનામાં માલિકનો ફાળો

(ઉપરોક્ત નં. ૧ + નં. ૨નો સરવાળો) ૩%

(૫) કામદાર કલ્યાણ ખર્ચ રૂ. ૭૦૦

(૬) મહિનાના કામકાજના કલાકો ૨૦૦

અથવા

૩ મફતલાલ કંપનીના કામદાર વિભાગની નીચેની માહિતી પરથી નીચેની પદ્ધતિઓ ૧૪ મુજબ મજૂર ફેરબદલી દર અને સમકક્ષ વાર્ષિક ફેરબદલી દર શોધો.

(૧) છૂટા થયેલા કામદારને આધારે (૨) નવી નિમણૂકની પદ્ધતિને આધારે

(૩) સંયુક્ત પદ્ધતિ મુજબ :

(૧) તા. ૧-૩-૨૦૧૫ના રોજ કામદારની સંખ્યા ૨૬૦

(૨) રાજીનામું આપી છૂટા થયેલ કામદારો ૩૦

(૩) બરતરફ કરેલા કામદારો ૧૦

(૪) નિવૃત્ત થયેલા કામદારો ૪

(૫) નવી નિમણૂક પામેલ કામદારો ૧૩૬

(૧૦૦ કામદારો વિસ્તરણ યોજનાને લીધે નિમવામાં આવ્યા)

(૬) તા. ૩૧-૩-૨૦૧૫ના રોજ કામદારોની સંખ્યા ૩૪૦

૪ એક કારખાનામાં A, B અને C ઉત્પાદન વિભાગ અને D તથા E સેવા વિભાગ છે. માર્ચ ૨૦૧૫ની માહિતી નીચે મુજબ છે :

પરોક્ષ મજૂરી	૧૩૦૦	ભાડું અને વેરા	૫,૦૦૦
વીમા પ્રીમિયમ	૩,૩૦૦	કામદાર રાજ્ય વીમા યોજનામાં	
કેન્ટીન ખર્ચ	૬,૦૦૦	ફાળો	૬૫૦
વીજળી ખર્ચ	૨,૦૦૦	ઘસારો	૧૬,૫૦૦
કારખાના મેનેજરનો પગાર	૧૮,૦૦૦	પાવરખર્ચ	૮,૦૦૦

સેવા વિભાગ-D અને Eની ફાળવણી નીચે મુજબ કરવાની છે :

વિગત	A	B	C	D	E
સેવા વિભાગ D	૨૦%	૩૦%	૪૦%	-	૧૦%
સેવા વિભાગ E	૩૦%	૪૦%	૩૦%	-	-

વધારાની માહિતી :

વિગત	A	B	C	D	E
વીજળીના પોઈન્ટ	૬	૫	૪	૩	૨
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (રૂ.)	૪,૫૦૦	૪,૦૦૦	૨,૮૦૦	૧૨૦૦	૪૦૦
પ્લાન્ટની કિંમત (રૂ.)	૭૨,૦૦૦	૪૮,૦૦૦	૩૬,૦૦૦	૧૨૦૦	૧૨૦૦
હોર્સ પાવર	૪	૬	૨	-	-
રોકાયેલ જગ્યા (ચો. ફૂટ)	૬૦૦	૪૦૦	૫૦૦	૩૦૦	૨૦૦
મેનેજરે આપેલ સમયનું પ્રમાણ	૫	૪	૩	૨	૧
કામદારોની સંખ્યા	૫	૬	૪	૩	૨

ઉત્પાદન વિભાગો વચ્ચે પરોક્ષ ખર્ચની ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો

અથવા

૪ એક કારખાનામાં બધું જ કામ એકસરખા ચાર યંત્રો દ્વારા કરવામાં આવે છે. ૧૪

કારખાનાનો વાર્ષિક ખર્ચ નીચે મુજબ છે :

(૧) કારખાનાનું ભાડું અને વેરા..... રૂ. ૬,૦૦૦

(૨) દરેક યંત્રનો ઘસારો..... રૂ. ૬૦૦

(૩) સમારકામ અને નિભાવખર્ચ (વાર્ષિક) રૂ. ૮૬૦

(૪) કારખાનાનો પાવર વપરાશ (વાર્ષિક) રૂ. ૪૮૦૦

(યુનિટનો દર ૦.૧૦ પૈસા છે)

(૫) કારખાનાનું લાઈટબિલ (વાર્ષિક) રૂ. ૮૦૦

(૬) કામદારોનો પગાર : ૪ યંત્ર માટે ૨ કામદારો છે.

દરેકને મહિને ૬૦ રૂ. પગાર.

(૭) સુપરવાઈઝરનો પગાર માસિક રૂ. ૬૦૦ જેઓ બધાજ યંત્રની

દેખરેખ રાખે છે.

(૮) કારખાનાનો પરચૂરણ માલ સામાન (વાર્ષિક) રૂ. ૧૦૦

(૯) ભાડા ખરીદનો હપતો (રૂ. ૩૦૦ વ્યાજ સહિત) રૂ. ૧૨૦૦

(૧૦) યંત્રનો પાવર વપરાશ : કલાકદીઠ ૧૦ યુનિટ

યાંત્રીક કલાક દર શોધો.

૫ પડતર ઓડિટના ફાયદા અને ગેરફાયદાઓ સમજાવો. ૧૪

અથવા

૫ પડતર અને નાણાકીય હિસાબોમાં નફો જુદો આવવાના કારણો સમજાવો. ૧૪

ENGLISH VERSION

- 1 State the characteristics of an ideal cost accounting system. 14

OR

- 1 What is cost accounting ? Explain how it differs from financial accounting. 14

- 2 From the following details, calculate the parts A and B that used in manufacturing : 14

- (1) Re-ordering level
- (2) Minimum level
- (3) Maximum level
- (4) Average level

Particulars	A	B
Weekly Maximum Consumption (units)	150	150
Weekly Average Consumption (units)	100	100
Weekly Minimum Consumption (units)	50	50
Ordering period (weeks)	8 to 12	4 to 8
Ordering Quantity (units)	400	600

OR

- 2 As on Dt. 1-4-2014 stock of material 'Y' is of 1000 quantity at rate of Rs. 10. Purchase and issues are as following. Prepare stores A/c. on the basis of calculation of stock according to LIFO and FIFO methods : 14

Date April 2014	Quantity (units)	Price per Unit (Rs.)	Purchase OR Distribution
6	200	22	Purchase
7	1000	-	Distribution
8	1400	24	Purchase
9	1000	-	Distribution
10	800	26	Purchase
11	1000	-	Distribution
12	2000	28	Purchase
13	1000	-	Distribution
25	1000	30	Purchase
30	1000	-	Distribution

- 3 (a) Time allowed for completion of work is 150 Hours 8
and time taken to complete the work is 125 hours.
Labour rate per hour is Rs. 4.80 and if material
consumed is for Rs. 350 and factory overheads are 25%
of prime cost. Find out factory cost as per Time Rate,
Piece Rate, Halsey plan and Rowan Plan.
- (b) Calculate cost of labour for a day of 8 hours from 6
following particulars of months :
- (1) Basic pay Rs. 5,625
- (2) Leave salary 5%
- (3) Employer's contribution in P.F.
- (Total of (1) + (2) above) $8\frac{1}{3}\%$
- (4) Employer's contribution in ESI
(Total of (1) + (2) above) 3%
- (5) Cost of non-monetary benefits given to
workers Rs. 700
- (6) Working hours of a month 200

OR

3 Following is the information regarding labour 14

department of Mafatlal company. Find out labour turn-over rate and Equivalent annual rate as per operation method, Replacement method and flux method.

- (1) No. of workers as on 1-3-2015260
 (2) No. of workers resigned.....30
 (3) No. of workers dismissed 10
 (4) No. of workers retired.....4
 (5) No. of workers newly appointed 136
 (100 workers were appointed due to the expansion plan)
 (6) No. of workers as on 31-3-2015340

4 In a factory A, B and C are production departments 14

and D and E are service departments. Following are the details for March 2015.

Indirect Labour	1300	Rent and Taxes	5,000
Insurance	3,300	ESI contribution	650
Canteen Exps.	6,000	Depreciation	16,500
Lighting Exps.	2,000	Power	9,000
Factory manager's salary	18,000		

Expenses of D and E are to be distributed as under :

Particulars	A	B	C	D	E
Department D	20%	30%	40%	-	10%
Department E	30%	40%	30%	-	-

Other Informations :

Particulars	A	B	C	D	E
Light points	6	5	4	3	2
Direct Labour (Rs.)	4500	4000	2900	1200	400
Value of Plant (Rs.)	72,000	48,000	36,000	1200	1200
Horse Power	4	6	2	-	-
Space occupied (sq. ft.)	600	400	500	300	200
Proportion of time spent by manager	5	4	3	2	1
No. of employees	5	6	4	3	2

Prepare statement showing apportionment of indirect expenses to production departments.

OR

- 4 In a factory almost all the works are carried out by four uniform machines. Annual expenses of the factory are as under : 14

- (1) Rent and Taxes of the factory.....Rs. 6,000
- (2) Depreciation of each machineRs. 600
- (3) Repairs and maintenance (annual)Rs. 960
- (4) Power consumption in the factory (annual)Rs. 4800
(unit Rate is 10 Piase)
- (5) Factory Light Bill (Annual)Rs. 800
- (6) Worker's wages : Two workers for 4 machines
salary of each Rs. 60 per month
- (7) Supervisor's salary Rs. 600 monthly, Supervise
all the machines.
- (8) Misc. material of factory (yearly).....Rs. 100
- (9) Hire purchase Instalment
(including Rs. 300 interest)Rs. 1200
- (10) Power consumption by machine : 10 units per hour.
Find out machine hour rate.

- 5 Explain advantages and disadvantages of cost Audit. 14

OR

- 5 Give the reasons for disagreement between the profits as shown by cost and financial Account. 14